

LỜI DẠY CỦA PHẬT

Điều rất tiếc là chữ viết chỉ được phát minh vài thế kỷ sau khi Phật qua đời. Trong vài thế kỷ, triết lý của Phật, cũng như giáo lý của các trường phái Phật giáo, đều chỉ được truyền lại bằng miệng, theo nhiều phiên bản khác nhau, qua miệng của nhiều thế hệ tu sĩ liên tiếp.

Quá trình này kéo dài trong vài thế kỷ, dẫn đến những phiên bản lời dạy của Phật, được truyền khẩu không hoàn toàn chính xác.

Ngay cả sau khi chữ viết xuất hiện, các sửa đổi trong lời dạy của ngài vẫn tiếp tục diễn ra trong những thế kỷ sau đó, và không có gì bảo đảm một trong những văn bản khác nhau, đã được viết ra vài thế kỷ sau khi ngài qua đời, đã ghi lại chính xác những lời dạy của ngài.

Sau đây, chỉ là một phiên bản của một phần triết lý của Phật, mà có người cho là chính xác :

1. Phật phân tích rằng tất cả các đặc tính cá nhân và trải nghiệm của mỗi người được hình thành, không phải bởi một linh hồn, mà bởi năm hợp thể (aggregates), còn gọi là năm uẩn :

·**Sắc:** form, hình thức, uẩn vật chất, bao gồm cơ thể và các yếu tố vật lý.

·**Thọ:** sensations, cảm giác hoặc cảm xúc.

·**Tưởng:** perceptions, ấn tượng ban đầu, nhận diện, phân loại và đánh giá.

·**Hành:** mental formations, các yếu tố tinh thần, hành vi và khuynh hướng.

·**Thức:** consciousness, sự nhận thức, sự hiểu biết.

2. Phật còn dạy : tất cả đều thay đổi không ngừng theo thời gian (vô thường). Năm uẩn cũng vậy. Năm uẩn tương tác với nhau và thay đổi không ngừng. Khi một người chết, năm uẩn sẽ phân tán và không có một linh hồn nào tái sinh.

3. Phật còn dạy : lòng tin vào linh hồn dẫn đến lòng tin vào cái "tôi". Lòng tin vào cái "tôi" dẫn đến lòng ích kỷ, rồi lòng ích kỷ dẫn đến đau khổ : tham lam, ràng buộc, hận thù, chiến tranh...

LỜI DẠY CỦA ẨM GIÁO

Giáo điều về Nhân Quả, Nghiệp, và Linh hồn Tái Sinh của Ẩn giáo có thể chia ra làm ba phần :

1. Phần đầu tiên dạy rằng, khi có đủ duyên (điều kiện, hoàn cảnh thuận tiện, sự hợp tác của hành động khác v.v.), một nhân (cause) (thí dụ : suy nghĩ, lời nói, việc làm), sẽ tạo ra quả (effect). Điều này nhấn mạnh rằng mọi hành động đều có ảnh hưởng và chúng ta cần phải cẩn trọng với những gì mình làm, nói và nghĩ.

2. Để khuyến khích hơn nữa con người sống theo đạo đức, tu sĩ Ẩn giáo dạy thêm : quả sẽ tạo ra nghiệp : tác giả của một quả thiện sẽ nhận được một phần thưởng tương xứng với quả, và tác giả của một quả bất thiện sẽ nhận được một trừng phạt tương xứng.

Nếu chúng ta nhìn về an lạc của tâm, một hành động thật sự vị tha có thể sẽ có phần thưởng là thêm an lạc cho tác giả. Ngược lại, một hành động bất thiện có thể sẽ có hình phạt là thêm bất an cho tác giả, mặc dù bề ngoài họ có thể có vẻ sung sướng.

Nhưng, ngoài tác động trên an lạc của tâm, mọi người có cảm giác rằng nghiệp không phải lúc nào cũng thưởng phạt một cách công bằng trong đời sống. Chẳng hạn, một nhà cầm quyền độc tài có thể làm nhiều việc ác đức, mà dân chúng chờ đợi mãi vẫn chưa thấy nhà cầm quyền này bị trừng phạt !

3. Vì vậy, tu sĩ Ẩn giáo còn dạy thêm : trong mỗi cơ thể có một linh hồn.

Linh hồn là phần quý giá nhất của mỗi người. Linh hồn bất diệt, phi vật chất, và bất biến. Khi một người chết đi, linh hồn sẽ tái sinh vào một cơ thể mới, theo chu kỳ.

Linh hồn là nguồn gốc của hành động, hành động sẽ tạo ra quả và quả sẽ tạo ra nghiệp. Nghiệp sẽ xuất hiện, sớm hay muộn, để thưởng hoặc phạt tác giả, trong đời này hoặc trong kiếp tái sinh của linh hồn vào một cơ thể mới.

Theo Ấn giáo, nếu hiện tại chúng ta có nhiều may mắn, đó là phần thưởng, tương xứng với quả của những việc thiện của chúng ta trong quá khứ. Nhưng chúng ta cần tiếp tục giữ đức hạnh để duy trì trạng thái này trong kiếp này và kiếp sau.

Ngược lại, nếu chúng ta đau khổ, mặc dù hiện tại chúng ta sống đạo đức, đó là hình phạt tương xứng với quả của những hành động bất thiện của chúng ta trong quá khứ. Nhưng chúng ta không nên bạo động, và phải tiếp tục sống theo luân lý để tạo dựng một tương lai tốt đẹp hơn cho mình.

LỜI DẠY CỦA CÁC TRƯỜNG PHÁI PHẬT GIÁO

1.Sau khi Phật qua đời, tu sĩ Phật giáo đã chịu ảnh hưởng sâu sắc từ Ấn giáo, đầu tiên ở những địa phương có truyền thống Ấn giáo mạnh mẽ trong dân gian, sau đó ở khắp mọi nơi, Họ đã pha trộn các lời dạy của Phật về vô thường, khổ đau và thoát khổ với lời dạy của Ấn giáo về nhân quả, nghiệp báo, tái sinh.

2.Vì vậy, các tu sĩ Phật giáo đã phải tìm ra một cách nào để hoà giải niềm tin vào tánh vô thường của Phật, và niềm tin vào linh hồn tái sinh của Ấn giáo.

Họ hoà giải bằng cách loại bỏ danh từ 'linh hồn' trong tất cả lời dạy của họ.

Họ vẫn dạy theo lời giảng của Phật, là con người được hình thành do năm hợp thể vô thường. Nhưng họ không dạy rằng sau khi chết năm hợp thể vô thường này sẽ phân tán và không tái sinh. Trái lại, họ dạy có kiếp trước, kiếp sau, luân hồi, kiếp tái sinh, và chính Phật cũng đã trải qua vô số kiếp, trước khi ngài tự giải thoát hoàn toàn.

3.Ngoài ảnh hưởng từ Ấn giáo, còn có một ảnh hưởng khác nữa, đó là bản năng sinh tồn của con người.

Mục đích của bản năng này là thúc đẩy con người tìm đủ mọi cách để tránh cái chết, tuy rằng, cuối cùng, cái chết sẽ không thể tránh được. Nhưng bản năng sinh tồn nhất định không chịu chấp nhận rằng chết là hết, và mong rằng sau khi chết sẽ còn tồn tại một cái gì sẽ tái sinh trong một kiếp sau. Và niềm mong muốn này trở thành một giáo điều trong hầu hết tất cả trường phái trên thế giới.

KẾT LUẬN

Trên thế giới có rất nhiều tôn giáo khác nhau. Mỗi tôn giáo thay đổi theo thời gian và dần dần chia ra nhiều trường phái ở nhiều địa phương, với nhiều giáo lý khác nhau ít hoặc nhiều.

Nhiều người tự hỏi rằng : Tu sĩ nào dạy sự thật ? Có tu sĩ nào đã tìm ra sự thật chưa ? Và liệu trí óc nhỏ bé của con người có thể khám phá ra chân lý hay không?

Tuy vậy, tôn giáo nào cũng đáng kính, miễn là họ là tạo thêm an lạc, yêu thương, và hoà bình, và không gây thêm đau khổ, hận thù và chiến tranh.